

Analyse “gedragscode” en werkwijze onderzoeksbureau Triqs

Werkwijze

Via Joep Zander ben ik geïnformeerd over de onderzoeks aanpak en het proces bij Triqs. Het proces baart mij zorgen wat betreft integriteit, net als Joep. Gezien de datum van de gedragscode (zie bijlage) voor het onderzoek lijkt het erop dat deze is opgesteld na de contactverzoeken van Joep en dat deze binnen Triqs en bij projectleider van het Expertteam, de heer Cees van Leuven, niet bekend waren. Hierdoor rijst het gevoel dat de heer Bonsel 'damage control' probeert te realiseren. Het ging in eerste instantie alleen over de mogelijke expertises van dhr. Bonsel, welke in de medische discipline (kraamzorg en zwangerschap) lijken te liggen. Hoe kan een medicus oordelen over jeugdzorgvraagstukken?! Vragen over het proces (en randvoorwaarden) lijken mij wel legitiem. Het is niet de bedoeling geweest om inhoudelijke vragen of opmerkingen over de vragen of resultaten te stellen. Met de gedragscode tracht de heer Bonsel communicatie over het proces (achteraf) onmogelijk te maken door te insinueren dat inhoudelijke vragen zouden worden gesteld. Deze werkwijze is zorgwekkend en belooft wat mij betreft weinig goeds over de uitkomsten van het onderzoek.

Gedragscode

1. Er wordt gesproken over contactverlies met een minimum van 1 jaar. Ik zou het woord contactverbreking willen gebruiken omdat deze term beter past en recht doet aan de opzettelijke verbreking van het contact en de band tussen ouder(s) en kind door één van de ouders en/of betrokken instanties (jeugdzorg en rechtspraak). Ouderverstoting vindt ook plaats binnen een gezin (voor een eventuele scheiding). En ook de termijn van 1 jaar zou geen recht doen voor vele ouders die hun kind slechts enkele uren per maand mogen zien (zonder legitieme reden), veelal onder begeleiding ofwel die af en toe slechts een glimp van hun kind op school (dus geen onbegrensd contact door de inwonende ouder, school en evt. politie) kunnen opvangen ofwel vele ouders die al hun kind/kinderen al een half jaar niet zien omdat de ene na de andere valse beschuldiging elkaar opvolgen. De beschreven situaties zijn geen uitzonderingen; de termijn is wat mij betreft in de afkadering irrelevant, het gaat over de dynamieken die plaatsvinden die leiden tot contactverbreking/contactverlies. Het zou niet juist zijn het contactverlies c.q. contactverbreking op deze manier te framen. Eerlijk gezegd zou dit respectloos richting deze ouders en hun kinderen zijn want dan zouden deze situaties niet serieus worden genomen.
2. Enerzijds staat onder punt 1 dat schuld of oorzaak in persoonlijke zin niet behulpzaam is. Onder punt 4 wordt ouderbegeleiding als mogelijke oplossing genoemd. Ouderbegeleiding suggereert dat de schuld/oorzaak bij beide de ouders ligt. Dit is al een oplossingsrichting voordat het onderzoek is uitgevoerd ofwel voordat alle onderzoeksresultaten binnen zijn en kunnen zijn beoordeeld zijn en op hun waarden zijn geschat. Ten tweede is het mijns ziens contraproductief om een ouderbegeleiding voor te stellen zonder een feitelijke probleemanalyse inclusief schuldige(n) en oorzaak/oorzaken (root cause analysis).
3. Het vermijden van de term ouderverstoting is een vorm van framing. De heer Bonsel probeert deze framing op de aanpak voor de oplossing ervan te projecteren. Waardoor er geen open vizier meer is voor mogelijke oplossingsrichtingen. Bovendien hebben de

vele gezinnen waarin ouderverstoting speelt, veelal te maken met dezelfde dynamieken (hoofdlijnen). Op basis van de medische achtergrond van de heer Bonsel en de framing heb ik het sterke vermoeden dat de onbekendheid van ouderverstoting bij de heer Bonsel de werkelijke reden is dat hij ouderverstoting probeert te framen. Hieruit volgt dat ik verwacht dat de heer Bonsel de dynamieken en achterliggende oorzaken niet of onvoldoende kan herkennen. Dan is het (vrijwel) onmogelijk om te komen tot passende, effectieve oplossingen.

4. Onder punt 3 wordt gesuggereerd dat het gedrag van het slachtoffer (mede)oorzaak is aan de situatie en gedragsverandering van het slachtoffer de schade direct of indirect kan verminderen. Dit is een omkering van de situatie en kan suggereren dat de slachtoffers van ouderverstoting (kind en verstoten ouder) (mede) schuldig zijn aan de schade aan henzelf. Tevens suggereert deze stellingname ook een oplossingsrichting voordat het onderzoek werkelijk is uitgevoerd en sluit het de rol en verantwoordelijkheid van instanties (jeugdzorg en rechtspraak, omstanders zoals scholen en verenigingen, burens etc.) uit; het suggereert alleen rekening te houden met een dynamiek binnen het gezin.

De triade ouders-kind lijkt ook de rol van de ketenpartners 'im frage' te stellen maar omdat op andere plaatsen in de gedragscode slechts over de ouders wordt gesproken, lijkt het begrip triade een rookgordijn.

5. Onder punt 4 wordt gesuggereerd dat wordt gezocht naar out-of-the-box oplossingen maar op alle hierboven genoemde punten is sprake van framing wat in het tegenovergestelde resulteert, zowel qua proces als wat betreft probleemanalyse en oplossingen.
6. Onder punt 4 wordt suggereert 'ouderbegeleiding', 'vergroting verantwoordelijkheid bij ouders' en 'omgangscholing' dat het probleem slechts bij de ouders ligt. Andere betrokkenen en partijen zoals onder punt 4 van deze email worden niet meegenomen. Bovendien suggereert omgangsscholing dat de (ernstige) problematiek "slechts" zou worden veroorzaakt door een gebrek aan kennis en vaardigheden bij ouders. Ouderverstoting vindt op micro-, meso en macroniveau plaats (verschillende partijen met belangen) in de meest ernstige vorm van ouderverstoting (ouderverstotingsprogrammering waarbij doelbewust en op een obsessieve manier de band tussen ouder en kind wordt kapotgemaakt). Deze problematiek los je volgens deskundigen niet op met scholing omdat persoonlijkheidsstoornissen (destructief, vergiftiging van de omgeving door manipulatie en bedrog, pervers gedrag bij de verstotende ouder) de werkelijke oorzaak is. Dan heb ik het nog niet over het gedrag van anderen op meso- en macroniveau, die een versterkende invloed hebben op het conflict en de gezinsdynamieken of het conflict zelfs creëren.
7. Onder punt 5 suggereert de term belangengroepen politieke belangen. Vele lotgenoten zijn georganiseerd om kennis te delen en elkaar emotioneel te ondersteunen. Dit heeft niets met politiek te maken! Er worden verbanden en belangen gesuggereerd die er niet zijn of die niet feitelijk geconstateerd kunnen zijn. Het woord professioneel bureau suggereert dat Triqs professioneel werkt. Met deze email met commentaren wil ik aantonen dat qua proces en aanpak onprofessioneel is en wordt gewerkt.
8. Onder punt 6 wordt gepleit voor een zo wetenschappelijk mogelijke benadering. Tot zover is onduidelijk of de heer Bonsel of teamleden de nodige wetenschappelijke kennis

(jeugdzorg, pedagogiek) en kennis/vaardigheden hebben om het onderzoek op een integere, professionele wijze aan te pakken (methodiek). De aanpak zonder te kijken naar schuldige(n) of oorzaken is zeker geen bewijs van wetenschappelijk uitoefening te noemen, bijvoorbeeld in termen van zorgvuldigheid, onafhankelijkheid en betrouwbaarheid.

9. Onder punt 8 staat dat de minister de opdracht kan aanpassen. Inhoudelijke of procesmatige beïnvloeding van de minister, als opdrachtgever, is ongewenst. Het Expertteam zou de inhoud en het proces goed moeten kunnen bewaken. Dit waarborgt de integriteit/kwaliteit en voorkomt dat de uitkomst wordt veranderd of delen worden weggelaten als de onderzoeksresultaten “ongewenst” zijn.

Samenvattend: ik maak me grote zorgen over de kwaliteit van het onderzoek. Ik heb het gevoel dat commerciële belangen van Triqs in plaats van kwaliteit, integriteit en professionaliteit bepalend zijn in de aanpak. Eerlijk gezegd zou het in mijn optiek beter zijn geweest meerdere onderzoeksbureaus, eventueel via een openbare aanbesteding, te hebben benaderd, waarbij de meest geschikte partij de opdracht zou hebben gekregen. Het zou mogelijk inspanningen om kwaliteit en vertrouwen te herstellen hebben kunnen voorkomen. Het vervangen van Triqs voor een alternatief gespecialiseerd en deskundig onderzoeksbureau geniet de voorkeur.

Auteur: Ivo Vrijkotte